

Tallar la cua a les femelles

(ALDC, VI, 1340. *Tallar la cua a les femelles*)

Coa/cua, d'una banda, i l'intrús *rabo* són la base dels verbs o frases verbals que es reparteixen el domini lingüístic. Per a més informació, veg. mapa 918.

Escoar, no enregistrat al *DECat*, és un compost de *coa* (< CŌDA) amb el prefix privatiu *es-* (< EX-), amb les var. *escovar* 76, 77, 79, amb labiodental antihlàtica (com *coent* > *covent*), igual que *descovar* 115, amb el prefix també privatiu *des-* (< DE EX), a partir de *descoar* 118, 125, 130, 134, 140, 142, 144; *escogar* 132, 146 i *descogar* 131, amb l'antihlàtica velar (com *dugues* < *dues*); *escodar*, format sobre l'arcaic *coda*. *Escuar* (s. XVII) i *descuar* 123 s'han format sobre *cua*, amb les var. *escugar* 10, 89, 90, 99, amb -g- antihlàtica, *escuar* 26, amb l'antihlàtica [w], *escuallar* 4 i *escuatar* 5, 8. *Encurrar* 148 podria ser una var. de *encuarar.

La mateixa idea de 'tallar la cua, escapçar-la' es pot expressar amb formes perifràstiques: *escapçar la cuga* 7, *escapçar cues* 12 (o, simplement, *escapçar* 28, 41); *tallar la coga* 122, *tallar les coes* 137, *tallar la coa* 150 (o, simplement, *tallar* 107, 145), *taiar la coa* 73, *taiar sa coa* 72, *taiar sa coua* 82, *taiar ses coes* 75, *tondre sa coua* 78; *escur[θ]ar la coda* 108, *acurçar la coa* 136, *acurçar ses coes* 74,

acurtar la coa 139; *fer ses coes* 71, 74, *fer ses coves* 81; *trencar la cua* 63, *trencar la coa* 149, *trencar el retorçilló* 149, der. de *retòrcer*, referit a la cua entorcillada.

Paral·lelament el cast. *rabo* (< RAPUM 'nap' "por comparación de este tubérculo al arrancarlo, provisto de follaje en la punta, con una cola peluda en su extremo" [DECH]) ha donat en cat. mer. el der. *rabar* (com *plomar* 'llevar la ploma'), no enregistrat en cast., amb els der. *arrabar* 32, 61, amb pròtesi vocàlica, *derrabar* 151-153, 160, 175, 176, 184 (en cast., s. XV), potser reducció de *desrabar* 185; al seu costat han sorgit formes sintagmàtiques: *tallar el rabo*, així com la més genuïna *tallar la cua*, esparsa també pel Principat.

Des d'un punt de vista territorial, *escuar* domina la major part del Principat, mentre que l'arcaic *escoar* s'ha escorat cap a la franja oriental, el tort. i el mall. *Rabar* té força presència en val., a més d'algunes poblacions del nord, amb convivència a la més freqüent forma perifràstica *tallar el rabo*, com *tallar la cua* (*la coa*) es troba aquí i allà arreu de tot el territori.

Són mots normatius *escuar*, des del *DOrt*, 1917; *escoar*, des del *DIEC*₂, 2007.

